

rødt, og der er et symbol derpå, et kors, som repræsenterer det instrument, man i sin tid brugte, da man ønskede at henrette slaveoprørerne i det gamle romerrige. Så på sin vis er det et ganske udmærket symbol, som også godt kan danne grundlag for en stat. Det er ikke noget, man behøver at bruge meget tid på.

Det forslag, som har været behandlet i dag, B 58, er jo en genfremførelse. Allerede da vi behandlede det sidste gang, var det Enhedslistens opfattelse, at man kunne støtte forslaget, bl.a. fordi der i det ligger en række gode ideer til, hvordan man kan arbejde i sådan en kommission. Som jeg tidligere i dag har sagt, er det at nedsætte kommissioner jo ikke i sig selv interessant, og det, at man har en kommission, der sidder og arbejder i mange år, er ikke i sig selv interessant, men det vigtigste i denne sammenhæng er, hvad befolkningens krav og ønsker er, og hvor man vil hen med det.

Det er klart, at der er nogle ideer i det, som kan betyde en videreudvikling af det danske demokrati, og vi må sige, at det også er noget af det, som vi ønsker, fordi vi faktisk mener, at der er en række elementer i det nuværende demokrati, som er udemokratiske, og som kræver en radikal videreudvikling. Og vi må prøve at se på, om vi kan komme ud over nogle af de elementer, som er historiske reminiscenser på nogle demokratiske områder.

Jeg tror i øvrigt, det er en god ting, hvis man skal ændre på grundloven, at den formuleres i en opbrudstid eller i opbrudstider som afslutning eller punktum for en bred folkelig bevægelse. Sådan har man jo også set det rundt omkring i verden, og man kan sige, at det så man også i Danmark, hvis man går 150 år tilbage til 1849. Det var en folkelig protest – måske ikke bred i alle betydninger af ordet – som førte frem til, at man fik en grundlov. Det er også det, man har set i USA, og man har set det i Europa i disse år. På den måde er det et godt afsæt til at kunne lave en ændring af grundloven.

Man kan sige, at den nuværende grundlov rummer en del rester fra forrige århundrede både indholdsmæssigt og sprogligt. Og man kan sige, at der sikkert ikke findes tilstrækkeligt med opbrud lige nu, som man kan kanalisere en sådan større ændring igennem, men det behøver ikke at ændre ved, at en kommission med et rigtigt sigte kan arbejde, og det behøver ikke at ændre ved, at vi i Enhedslisten kommer med nogle ideer til, hvordan vi synes, det kunne udvikle sig. Det skal jo trods alt, og det er jo det, det handler om, starte et eller andet sted.

Selv hvis man skulle skrive den gældende grundlov på ny, ville det faktisk være et radikalt brud med den eksisterende tekst. Bare ved det, at man skrev den nuværende grundlovspraksis ind, sådan som jeg tidligere nævnte, ville den faktisk afvige betragteligt fra grundlovens ordlyd og bogstav. Og den praksis, vi har, afviger i øvrigt også radikalt fra den praksis, som grundloven oprindeligt var tænkt ind i. Nogle gange har vi en tendens til at glemme, at vi i virkeligheden har ændret vores praksis, og vi har glemt, at den tekst, der står, faktisk ikke er helt den samme.

Det er f.eks. også interessant, at den gruppe borgere, som oprindeligt udpegede den såkaldte repræsentative forsamling, måske nok udpegede en forsamling, der var repræsentativ for dem, som det drejede sig om, men på ingen måde var repræsentativ for befolkningen. For det første var der ikke hemmelige valg, og for det andet var der næsten ingen, som havde stemmeret. Resultatet var, at 5 pct. af den voksne befolkning udpegede de såkaldte folkevalgte. Det var realiteten, hvis man går tilbage i 1849 og frem. At man så siden hen har en opfattelse af, at det i virkeligheden var folket, er nok lidt af en tilsnigelse, men man må trods alt sige, at det var et fremskridt i forhold til de tidligere systemer, hvor kongen regerede enevældigt. Så det var trods alt et lille fremskridt, en lille udvidelse af det antal mennesker, der havde indflydelse på, hvad der skete.

Men i virkeligheden var det jo et oligarki efter helt gammel græsk demokratisk model, som man f.eks. så det i den athenske bystat. Alt for meget af den nuværende grundlov bærer stadig præg af denne oligarkiske tænkning, og man kan så sige, at heldigvis er praksis en anden, og det har jeg tidligere omtalt.

Vi synes egentlig, det ville være det rigtige tidspunkt, at man i forbindelse med 150-årsdagen for den første grundlov, som efter vores opfattelse er ganske udemokratisk, men dog er et skridt fremad, benytter lejligheden til at starte forfra og skrive loven, som man mener, den bør se ud i dag. I den forbindelse vil jeg nævne nogle af de centrale elementer.

Nogle af de ændringer, som man kan foreslå, og som også er med i SF's forslag, er mere af redaktionel art, idet det blot er en tekstmæssig ajourføring af den grundlovspraksis, vi har udviklet, men selv den praksis ville som sagt give en masse problemer, hvis man skulle skrive den ind.